

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 10

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแสดงเหตุผล

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องที่แสดงเหตุผลได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลได้
3. นักเรียนสามารถจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
4. นักเรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถสรุปความเรื่องที่อ่านได้
7. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ได้แก่ เรื่อง โรคผิวหนัง
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงเหตุผล มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้น ให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้

3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่องโรคผิวหนัง แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้นโดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหรือข้อความหลักและรายละเอียดเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูเขียนคำว่า โรคผิวหนัง บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า โรคผิวหนังได้แก่โรคอะไรบ้าง , ใครเคยเป็น โรคผิวหนังบ้าง , โรคผิวงั้นเกิดจากสาเหตุใด , คนที่เป็น โรคนี้จะมีอาการอย่างไร และมีวิธีรักษาหรือป้องกันได้อย่างไร

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องโรคผิวหนัง คร่าวๆเพื่อสำรวจดูว่าตรงกับที่สนทนากันหรือไม่

1.3 นักเรียนเลือกคำศัพท์ที่สนใจจากในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านพร้อมทั้งความหมายลงในกระดาษ ซึ่งสามารถหาได้ มากกว่า 1 คำก็ได้ หากคำใดนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายได้ก็ให้เปิดพจนานุกรมได้

1.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปความหมายของคำศัพท์ที่ไม่สามารถหาความหมายจากพจนานุกรมได้

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงเหตุผล

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องโรคผิวหนัง อย่างละเอียด แล้วจำแนกประเด็นสำคัญและส่วนขยายของเรื่องในแต่ละย่อหน้า ถ้านักเรียนไม่สามารถจำแนกได้ ก็สามารถใช้คำถามเป็นแนวทางให้นักเรียนคิด เช่น

2.2.1 บทอ่านนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

2.2.2 อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดโรคนี้

2.2.3 คนที่เป็นโรคนี้จะมีผลอย่างไร

2.2.4 นักเรียนจะสรุปใจความสำคัญได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละคนนำประเด็นสำคัญมาจัดลำดับความสำคัญว่าประเด็นใดเป็นความคิดหลัก ประเด็นใดเป็นความคิดรอง

3.2 ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลลงในกระดาษที่แจกให้ พร้อมทั้งคิดสรุปใจความสำคัญจากแผนผังด้วย

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนนำแผนผังความคิดไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนพิจารณาเปรียบเทียบดู ให้นักเรียนเห็นว่าการเขียนแผนผังความคิดสามารถเขียนได้หลายแบบทั้งของตนเอง และแบบของเพื่อน

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 นักเรียนทั้งห้องช่วยกันสรุปจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน

5.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตการบอกสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นของเรื่องที่อ่าน
2. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผล
3. สังเกตการจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญ
4. ตรวจสอบความหมายของคำศัพท์
5. ตรวจสอบจุดมุ่งหมายของเรื่อง
6. ตรวจสอบการสรุปใจความสำคัญ
7. สังเกตการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนรู้

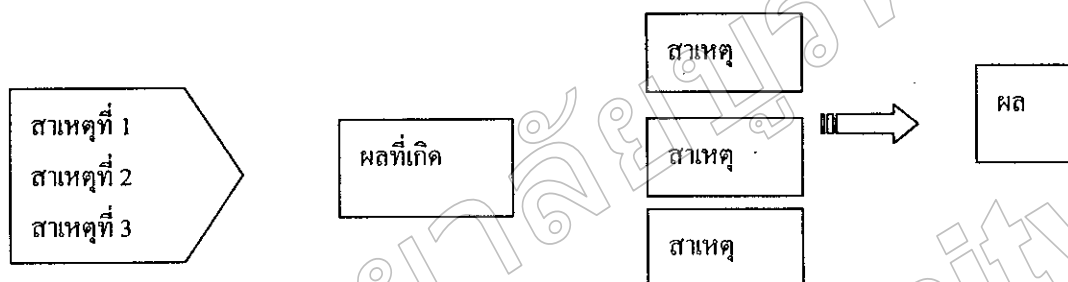
1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผล
2. บทอ่านเรื่องโรคผิวหนัง
3. กระดาษเขียนแผนผังความคิด
4. กระดาษเขียนคำศัพท์

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

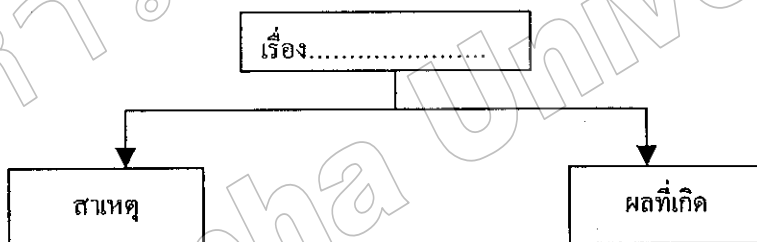
ใบความรู้

การเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผล

บทอ่านที่มีเนื้อความลักษณะเป็นเหตุผล นั่นคือมีสาเหตุที่เกิดขึ้น และทำให้เกิดผลตามมา การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังแสดงเหตุผล ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงสาเหตุต่างๆและผลที่เกิดขึ้น การทำแผนผังเพื่อแสดงเหตุผลอาจทำได้หลายแบบ เช่น

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ เช่น

โรคผิวหนัง

ตามบ้านที่มีเด็ก เรามักได้ยินผู้ใหญ่เตือนมิให้ลูกหลานนั่งกับพื้นดินหรือพื้นบ้านที่สกปรก บางทีก็จะบอกเด็กที่ร่างกายสกปรกอมแมม มีเหงื่อไคลเพราะเล่นมากให้รีบไปอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาด มิฉะนั้นจะเป็นโรคผิวหนัง

โรคผิวหนังที่ว่่านี้นี้หมายความว่าความถึงอาการแสดงออกทางผิวหนัง เมื่อถูกขูด แผลง หรือมดกัด หรือสิ่งระคายเคืองบางอย่างทำให้เกิดอาการคันเค็ดๆจะเกาเป็นเหตุให้เกิดจุดแดง เม็ดตุ่ม หรือหนองพุพอง

การที่เด็กๆมีบาดแผล ตุ่มและผื่นเล็กๆน้อยๆ เช่นผิวหนังถลอกเพราะหกล้ม ถูกหนาม หรือของมีคมบาด แล้วละเลยไม่ทำความสะอาดแผล ไม่ทายา ก็จะเป็นต้นเหตุของโรคผิวหนังได้

(โรคผิวหนังที่พบบ่อยในประเทศไทย ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 10 (หน้า 111-135).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 11

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแบบเปรียบเทียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องที่มีเนื้อหาเปรียบเทียบได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่เรื่อง

มะขงชิด

2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแบบเปรียบเทียบ มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้

2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำ

ที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้

2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า

2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับ

เหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้

3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่องมะขงชิด แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้นโดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้

เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูเอาย่้ายคำว่ามะขงชิดมาติดบนกระดานคำ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นว่่า คำนี้หมายถึงอะไร , นักเรียนเคยเห็นหรือไม่ , มะขงชิดมีลักษณะอย่างไร

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องมะขงชิดคร่าวๆเพื่อสำรวจว่่าตรงกับที่สนทนากันหรือไม่

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องมะขงชิด อย่างละเอียด แล้วจับประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยครูช่วยชี้แนะว่่าแต่ละย่อหน้ากล่าวถึงเรื่องอะไร

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบลงบนกระดานคำ

3.3 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดลงบนกระดานคำ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนลอกแผนผังบนกระดานคำลงในกระดาษที่แจกให้แล้วเก็บเข้าแฟ้ม

5.3 ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

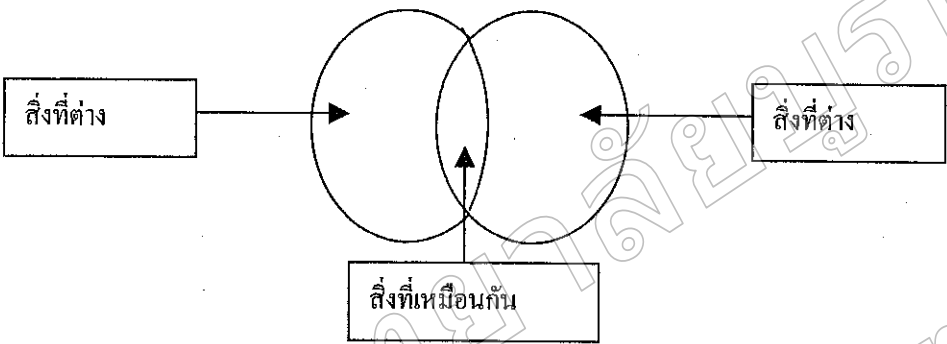
1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. ป้ายคำว่ามีะยงชิด
3. บทอ่านเรื่องมะยงชิด
4. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

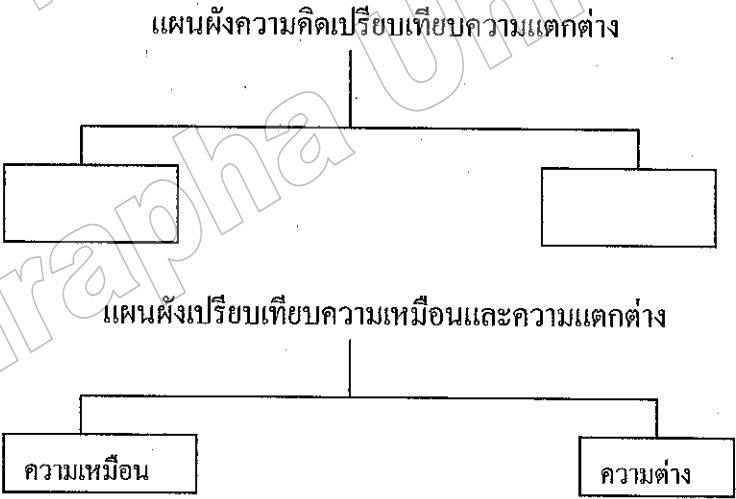
ใบความรู้

การเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ

เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแสดงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสิ่ง
นำมาเปรียบเทียบกัน

ทั้งนี้นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นๆตามความเข้าใจของตนเองได้ เช่น

มะขงชิด

มะขงชิด เป็นมะปรางชนิดหนึ่ง มีรสชาติหวานอมเปรี้ยวเมื่อสุก และจะไม่มีอาการระคายคอ หรือไอเกิดขึ้นเมื่อรับประทาน มะขงที่มีรสชาติหวานอมเปรี้ยวเมื่อผลสุกแล้วจะเรียกว่ามะขงชิด ข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจน ระหว่างมะปรางกับมะขงชิด คือ มะปรางจะมียางมาก เมื่อรับประทานจะเกิดอาการระคายคอและไอ ผิวจะมีสีนวลใสออกไปทางซีด ไม่เขียวจัดเมื่อเป็นผลดิบ และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อนเมื่อสุก ในขณะที่มะขงชิดจะไม่มียางที่ทำให้เกิดอาการระคายคอ และเมื่อสุกผิวจะเป็นสีเหลืองเข้ม ถ้าปอกเปลือกออกรสชาติก็จะหวานจัดเพราะความเปรี้ยวจะอยู่ที่เปลือกผล จะเห็นว่าสมัยก่อนมะปรางที่เรากินลักษณะผลจะเล็กรสชาติจะหวานแต่จะรู้สึกระคายคอเมื่อรับประทานและราคาที่ค่อนข้างถูก แต่ปัจจุบันผลจะมีขนาดใหญ่รสชาติหวานอมเปรี้ยวไม่ระคายคอที่สำคัญราคาค่อนข้างแพง จนผู้บริโภคบางรายบ่นว่ามะปรางเดี๋ยวนี้ราคาแพงมาก ซึ่งจริงๆ แล้วมะปรางที่วางขายอยู่ในตลาดส่วนใหญ่จะเป็นมะขงชิด ซึ่งบริโภคบางคนไม่รู้คิดว่าเป็นมะปรางนั่นเอง

(ช่ออินทนิล. (2546, สิงหาคม). มะขงชิด. เมืองผลไม้, 3, 67-68.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 12

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแบบเปรียบเทียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องที่แสดงการเปรียบเทียบได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อหาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ เรื่อง ยาคีมีมาตรฐาน
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อหาแสดงการเปรียบเทียบ มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้น ให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญ โดยอ่านเรื่องยาคีมีมาตรฐาน แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ
4. การเขียนแผนผังความคิด
 - 4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้นโดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 นำตัวอย่างยาเม็ด(หรือยาน้ำ)ที่มีมาตรฐานกับที่ไม่มีมาตรฐานมาให้นักเรียนดู แล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าทั้ง 2 ตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างไร นักเรียนคิดว่ายาแบบใดสามารถนำมาใช้ในการรักษาได้ผลดี นักเรียนคิดว่ายาที่มีคุณภาพดีได้มาตรฐานมีลักษณะอย่างไร และยาที่ไม่มีมาตรฐานมีลักษณะอย่างไร

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องยาคีมีมาตรฐานคร่าวๆเพื่อสำรวจว่าตรงกับที่อภิปรายกันหรือไม่

1.3 นักเรียนเลือกคำศัพท์ที่สนใจจากในเรื่องคนละ 1 คำ แล้วเขียนคำอ่านพร้อมทั้งความหมายลงในกระดาษ ถ้านักเรียนคนใดสามารถหาได้มากกว่า 1 คำก็ได้ หากคำใดนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายได้ก็ให้เปิดพจนานุกรมได้ แล้วเอามาแลกเปลี่ยนกันดูในเวลาว่าง

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องยาคีมีมาตรฐาน อย่างละเอียด แล้วครูช่วยชี้แนะให้นักเรียนพิจารณาหาประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้าของบทอ่านนี้ โดยครูช่วยแนะนำว่าในแต่ละย่อหน้ากล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ ข้อความใดเป็นข้อความหลัก และข้อความใดเป็นข้อความรองหรือรายละเอียด

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนทั้งห้องช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบลงบนกระดานดำ

3.3 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดลงบนกระดานดำ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนลอกแผนผังบนกระดานคำลงในกระดาษที่แจกให้แล้วเก็บเข้าแฟ้ม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

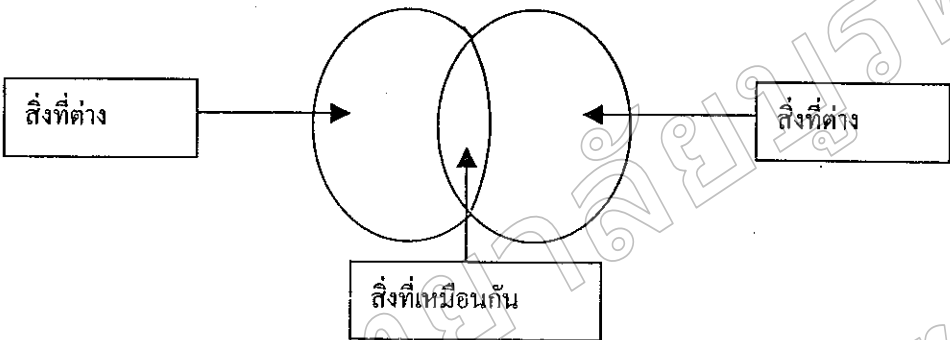
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. ตรวจสอบการหาความหมายของคำศัพท์
3. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

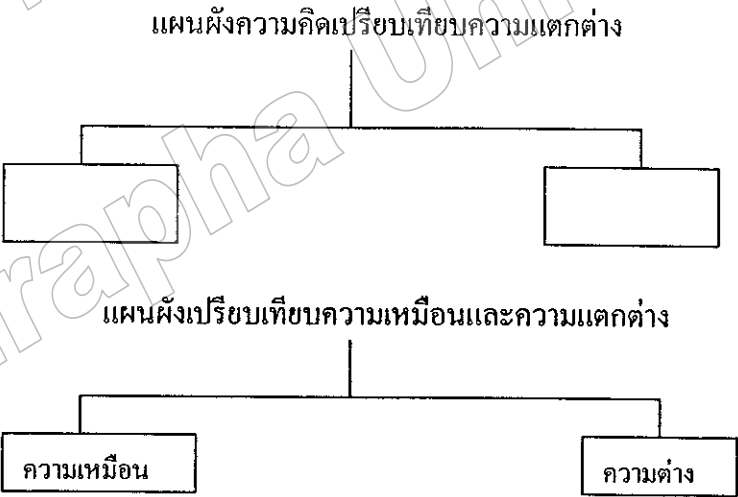
1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. บทอ่านเรื่องยาดีมีมาตรฐาน
3. ตัวอย่างยาที่มีมาตรฐานกับยาที่ไม่มีมาตรฐาน
4. กระดาษเขียนแผนผังความคิด
5. กระดาษเขียนคำศัพท์

ใบความรู้
การเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ

เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแสดงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสิ่ง
นำมาเปรียบเทียบกัน

ทั้งนี้นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นๆตามความเข้าใจของตนเองได้ เช่น

ยาดี มีมาตรฐาน

ยา นั้นมีต้นกำเนิดมาเพื่อใช้รักษา แต่มีหลายกรณีที่ยาส่งผลในทางลบมากกว่าบวก สาเหตุที่ยาส่งผลร้ายส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ยาที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพ นั่นก็คือ ยาปลอม ที่อาจจะปลอมบางส่วนหรือปลอมทั้งหมดของส่วนผสมตัวยา ระบุรายละเอียดของยาเป็นเท็จ ทั้งวันผลิต วันหมดอายุ ชื่อ และสถานที่ผลิต , ยาที่หมดอายุหรือยาเสื่อมสภาพ , ยาถูกฉอด ทะเบียน ซึ่งเกิดจากการที่ ตัวยานั้นเคยได้รับการยอมรับให้ใช้เป็นยา โดยขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้แล้ว แต่ภายหลังอาจตรวจพบว่าอาจเกิดอันตรายต่อผู้ใช้ได้ ตำรับยาจึงถูกเพิกถอนไป

ส่วนยาที่ดีมีมาตรฐานนั้น ได้แก่ ยาที่ยังไม่หมดอายุ อยู่ในสภาพดี มีฉลากที่ระบุรายละเอียดไว้ชัดเจน, ยาที่เก็บในที่อุณหภูมิเหมาะสมตลอดเวลา สถานที่เก็บยาสะอาด ปราศจากฝุ่นควัน

การเลือกยาครั้งต่อไป ควรเลือกร้านขายยาที่ได้มาตรฐาน อ่านฉลากยาอย่างละเอียดเพื่อได้ยาที่ดีมีมาตรฐาน

(แคปซูล. (2546, กรกฎาคม). ยาดีมีมาตรฐาน. ใกล้หมอ, 27, 20.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 13

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแบบเปรียบเทียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องที่แสดงการเปรียบเทียบได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างประกอบได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่เรื่องแมลง
 2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่องแมลง - แมง แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ
4. การเขียนแผนผังความคิด
 - 4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือข้อความหลัก เหล่านั้นโดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 นำแผ่นบัตรคำ คำว่า แมลงมุม และคำว่า แมงมุม มาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าคำใดเขียนถูกต้องพร้อมทั้งบอกเหตุผล และนักเรียนคิดว่าแมลงกับแมงมีความแตกต่างกันอย่างไร

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องแมลง คร่าวๆเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองว่าถูกหรือไม่

1.3 ให้นักเรียนจับกลุ่มหาคำศัพท์ที่น่าสนใจในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านพร้อมทั้งความหมายลงในกระดาษ หากคำใดนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายได้ก็ให้เปิดพจนานุกรมได้

1.4 สุ่มบางกลุ่มออกมานำเสนอคำศัพท์ของกลุ่มตนเองหน้าชั้นและหากกลุ่มใดมีคำที่สนใจแต่ไม่สามารถหาความหมายได้ก็ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันสรุปความหมายของคำนั้นๆ

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องแมลง อย่างละเอียด แล้วครูชี้แนะให้นักเรียนพิจารณาหาประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้าของบทอ่าน

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบลงในกระดาษที่แจกให้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ทำการสลับผลงานแผนผังความคิดขึ้นมา 1 กลุ่มให้เพื่อนๆ ในห้องช่วยกัน

ตรวจสอบ

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดยกตัวอย่างสัตว์ที่เป็นแมลง 5 ชนิด และแมง 5 ชนิด แล้วเขียนใส่กระดาษส่งครู

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

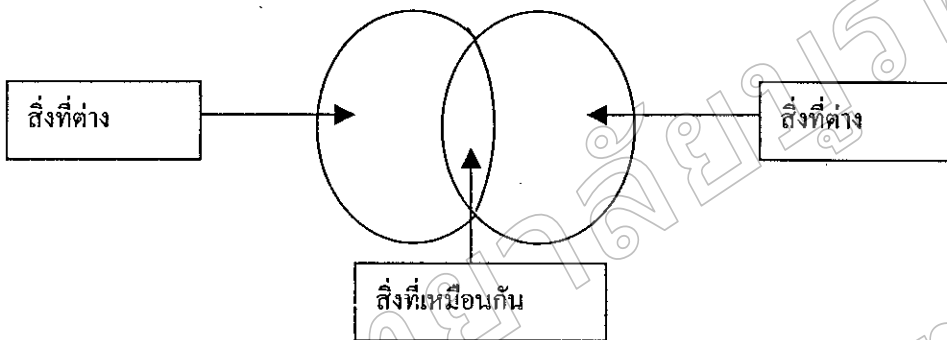
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจสอบการหาความหมายของคำศัพท์
4. ตรวจสอบการยกตัวอย่างสัตว์ที่เป็นแมลง และแมง

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. บทอ่านเรื่องแมลง
3. บัตรคำคำว่า แมลงกับแมง
4. กระดาษเขียนคำศัพท์
5. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

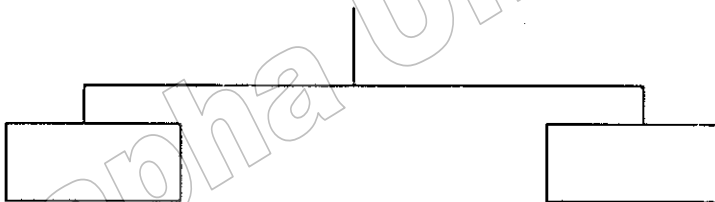
ใบความรู้ การเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ

เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแสดงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสิ่ง
นำมาเปรียบเทียบกัน

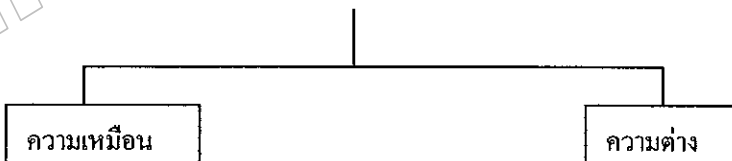

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นๆ ตามความเข้าใจของตนเองได้ เช่น

แผนผังความคิดเปรียบเทียบความแตกต่าง

แผนผังเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

แมลง

ในการแบ่งประเภทว่าสัตว์ประเภทใดเป็นแมลง และสัตว์ประเภทใดไม่ใช่แมลงนั้น นักวิทยาศาสตร์ได้กำหนดเอาไว้ว่าสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังใดก็ตาม มีร่างกายแบ่งออกได้ 3 ส่วน คือ มีส่วนหัว ส่วนอกและส่วนท้อง เห็นได้ชัดเจน มีขา 3 คู่หรือ 6 ขา อาจมีปีกหรือไม่มีปีกก็ได้

เมื่อนำลักษณะข้างต้นนี้มาเปรียบเทียบกับสัตว์ที่พบได้ทั่วไปแล้วก็จะสามารถบอกได้ว่า สัตว์ชนิดใดเป็นแมลงหรือไม่ เช่น หากนำแมงมุมมาพิจารณาดูก็จะพบว่าแมงมุมไม่ใช่แมลง เพราะแมงมุมมีร่างกายแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือมีหัว และอกติดกันเป็นส่วนเดียว แยกไม่ออกจากส่วนใดเป็นส่วนหัวและส่วนใดเป็นอก ส่วนที่เหลือเป็นท้อง จึงเห็นได้ว่าแมงมุมมีสองส่วนเท่านั้น นอกจากนี้แมงมุมยังมี 8 ขาลักษณะเช่นเดียวกับแมงป่อง นักวิทยาศาสตร์ได้กำหนดลักษณะของสัตว์ที่มีร่างกายแบ่งออกเป็นสองส่วนและมีขา 4 คู่ หรือ 8 ขาว่าเป็นพวกแมง จึงเรียก แมงมุม แมงป่อง หรือบางครั้งเรียกพวกที่มีขา 5 คู่ หรือ 10 ขา ว่าแมงด้วย เช่นแมงดาทะเล เป็นต้น

(แมลง ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 19 (หน้า 153-159). กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 14

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มิเนื้อหาแบบเปรียบเทียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบเปรียบเทียบได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ เรื่อง ตาล-มะพร้าว
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่องตาล-มะพร้าว แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหลักและรายละเอียดของเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูนำภาพต้นตาลและต้นมะพร้าว มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าทั้งสองภาพมีความแตกต่างกันอย่างไร มีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องตาล-มะพร้าว คร่าวๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง ว่าถูกหรือไม่

1.3 ให้นักเรียนจับคู่หาคำศัพท์ที่น่าสนใจในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านพร้อมทั้งความหมายลงในกระดาษ หากคำใดนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายได้ก็ให้เปิดพจนานุกรมได้ และหากมีคำที่ไม่สามารถหาความหมายได้ก็ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันสรุปความหมายของคำนั้นๆ เอง

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องตาล-มะพร้าว อย่างละเอียด แล้วครูชี้แนะให้นักเรียนพิจารณาหาประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้าของบทอ่าน

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบลงในกระดาษที่แจกให้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่อง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนนำแผนผังของตนเองไปแลกเปลี่ยนกับคู่อื่นเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจสอบการหาความหมายของคำศัพท์
4. ตรวจสอบผลงานการสรุปใจความสำคัญ

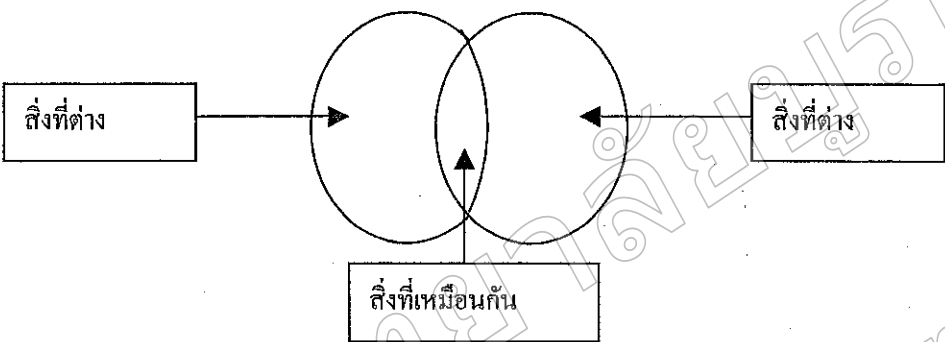
สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. บทอ่านเรื่องตาล-มะพร้าว
3. ภาพต้นมะพร้าว และต้นตาล
4. กระดาษเขียนคำศัพท์
5. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

ใบความรู้

การเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ

เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแสดงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน

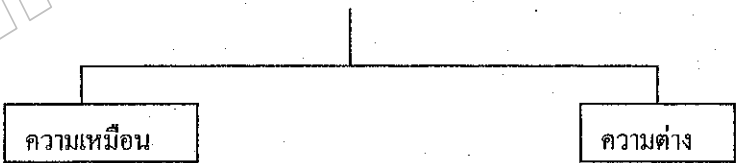

ทั้งนี้นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นๆตามความเข้าใจของตนเองได้ เช่น

แผนผังความคิดเปรียบเทียบความแตกต่าง

แผนผังเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

ตาล – มะพร้าว

เด็กๆคงจะเคยเห็นต้นมะพร้าวที่สูงชะลูด คล้ายต้นตาล แต่หลายๆคนคงจะยังไม่ทราบว่ามะพร้าวกับตาลกับแตกต่างกันอย่างไร นั่นก็คือ ตาล เป็นพันธุ์ไม้พวกปาล์มต้นสูงได้ถึง 40 เมตร ลำต้นเป็นเส้น สีดำ แข็งมาก บริเวณโคนต้นจะมีรากเป็นกลุ่มใหญ่ ใบเหมือนพัดขนาดใหญ่ มีก้านเป็นทางยาว ขอบทั้ง 2 ข้างของก้านมีหนามเหมือนฟันเลื่อยสีดำแข็งและคมมาก ผลกลมหรือรูปทรงกระบอกสั้นๆ ผลเป็นเส้นใยแข็งเป็นมัน มักมีสีดำคล้ำเป็นมันห่อหุ้มเนื้อเยื่อสีเหลืองไว้ ภายใน ผลหนึ่งๆจะมีเมล็ดใหญ่แข็ง 1 – 3 เมล็ด

ส่วนมะพร้าวต้นสูงคล้ายตาล เปลือกลำต้นแข็ง ใบออกเป็นใบรวม มีใบย่อยเป็นแผ่นแถบยาว เรียงสลับกันเป็นรูปขนนก ปลายใบแหลม ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่มีสีน้ำตาล เปลือกเป็นเส้นใยชั้นในแข็งเป็นกะลา เนื้อผลมีสีขาว มีน้ำใส

(วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร. (2545). ต้นไม้ในพระพุทธประวัติ. ม.ป.ท.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 15

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่เนื้อหาแบบเปรียบเทียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบเปรียบเทียบได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบแสดงเหตุผลได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนสามารถจำแนกใจความหลักและใจความรองได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ เรื่อง ปลา-วาฬ
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่องปลา-วาฬ แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้

เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักและรายละเอียดเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูเขียนคำว่ปลาพลองบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนพิจารณาว่าครูเขียนชื่อตัวกี่ชนิด อะไรบ้าง เหตุใดจึงคิดเช่นนั้น นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องปลาพลอง คร่าวๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองว่าถูกหรือไม่

1.3 ให้นักเรียนหาคำศัพท์ที่น่าสนใจในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านพร้อมทั้งความหมายลงในกระดาษ หากคำใดนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายได้ก็ให้เปิดพจนานุกรมได้ ซึ่งสามารถหาได้มากกว่า 1 คำและหากมีคำที่ไม่สามารถหาความหมายได้ก็ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันสรุปความหมายของคำนั้นๆเอง

ขั้นที่ 2 ให้นวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแสดงการเปรียบเทียบ

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องปลา-พลอง อย่างละเอียด แล้วครูชี้แนะให้นักเรียนพิจารณาหาประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้าของบทอ่าน

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละคนนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบลงในกระดาษที่แจกให้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 นักเรียนนำแผนผังความคิดของตนเองไปแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบกับของ

เพื่อน

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

- 5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น
- 5.2 ให้นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้
- 5.3 ให้นักเรียนตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

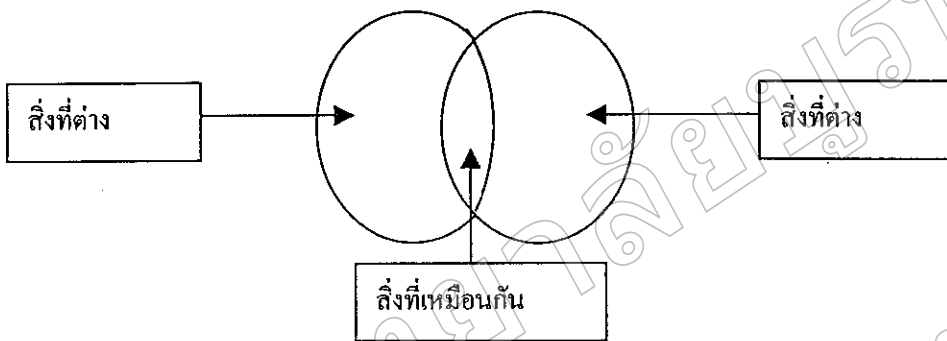
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. ตรวจสอบการหาความหมายของคำศัพท์
3. ตรวจสอบผลงานการสรุปใจความสำคัญ
4. สังเกตการจำแนกใจความหลักใจความรอง
5. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ
2. บทอ่านเรื่องปลา-วาฬ
3. กระดาษเขียนคำศัพท์
4. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

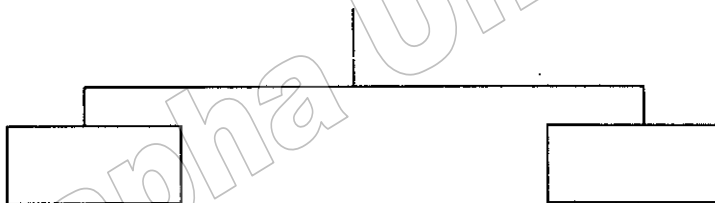
ใบความรู้ การเขียนแผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ

เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแสดงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน

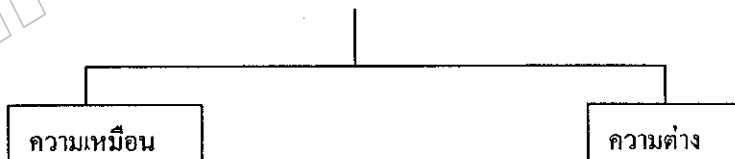

ทั้งนี้นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นๆตามความเข้าใจของตนเองได้ เช่น

แผนผังความคิดเปรียบเทียบความแตกต่าง

แผนผังเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

ปลา – วาฬ

ปลาวาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม หายใจด้วยปอด เหมือนคน และวัว ปลาวาฬจึงไม่ใช่ปลา มันจึงไม่สามารถอยู่ใต้ผิวน้ำได้ตลอดเวลาเหมือนปลาทั้งหลาย มันจึงต้องขึ้นมาบนผิวน้ำเป็นครั้งคราวเพื่อรับอากาศ ไม่อย่างนั้นปลาวาฬจะจมน้ำตาย มันว่ายน้ำด้วยหางที่เหมือนใบพายแข็งแรง ไม่มีเกล็ดตามลำตัวเหมือนปลาทั่วไป แต่มีชั้นไขมันใต้ผิวหนัง ช่วยรักษาอุณหภูมิในร่างกายให้คงที่ ส่วนปลาทั่วไปเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มีเกล็ดปกคลุมผิวหนัง หายใจด้วยเหงือกผสมพันธุ์กันนอกลำตัวโดยตัวเมียออกไข่มาก่อนแล้วตัวผู้ฉีดน้ำเชื้อเข้าไปผสม ในขณะที่วาฬจะผสมพันธุ์ภายในร่างกาย แล้วออกลูกมาเป็นตัว

(ปลาวาฬ ในสารานุกรมสำหรับเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ม.ป.ป.)

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูเขียนคำว่า รัก ลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า คำนี้หมายถึงอะไรได้บ้าง ถ้าหมายถึงดอกไม้จะมีลักษณะอย่างไร , เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องม รัก คร่าวๆ เพื่อสำรวจดูว่าในเนื้อหากล่าวถึงเรื่องอะไร ตรงกับที่อภิปรายกันหรือไม่

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท

2.2 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องรัก อย่างละเอียด แล้วจับประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยครูอาจใช้คำถามนำ เช่น ย่อหน้าที่ 1 กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ ส่วนใดเป็นใจความหลัก ส่วนใดเป็นใจความรอง

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนทั้งห้องช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทลงบนกระดานดำ ตามที่ได้ศึกษาจากใบความรู้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ครูนำแผนผังความคิดที่ครูเขียนขึ้นมาให้นักเรียนพิจารณา

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนลอกแผนผังที่ช่วยกันเขียน และ แผนผังของครูลงในกระดาษที่แจกให้แล้ว

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจการเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. สังเกตการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

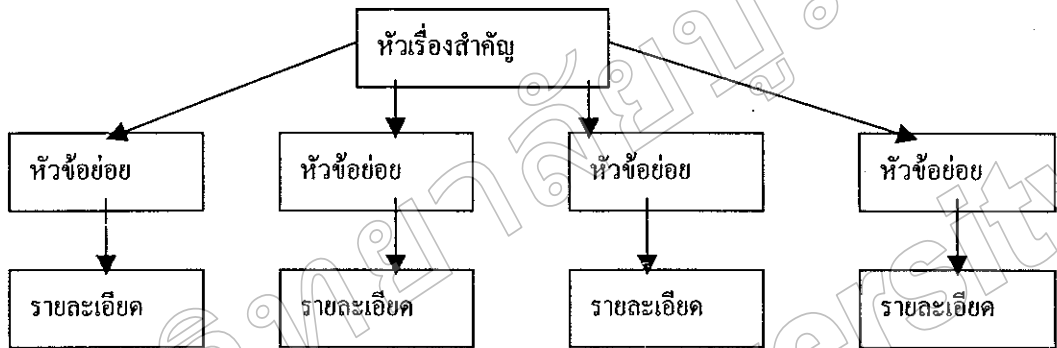
สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. บทอ่านเรื่องรัก
3. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ใบความรู้ การเขียนแผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเป็นลักษณะบรรยาย การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ

รัก

ต้นรักเป็นพันธุ์ไม้ที่พบเห็นได้ทั่วไป เพราะต้นรักขึ้นง่าย ทนทาน รักเป็นไม้พุ่มสูง ใบใหญ่ก้านสั้น มีขนนุ่ม และมีนวลขาวทั้งใบ ดอกมี 2 สี คือสีขาวและม่วง ออกดอกเป็นช่อใหญ่ เมื่อดอกบานกลีบดอก 5 กลีบจะแผ่ออกจากกันเป็นวง เห็นส่วนที่เป็นสัน 5 สัน กล้ายมงกุฎ อยู่ตรงกลาง

ตามประเพณีไทยมักใช้ดอกรักร่วมกับดอกไม้อื่นที่มีความหมายเป็นมงคล ในงานมงคลที่เกี่ยวข้องกับความรัก เช่น งานหมั้น และงานแต่งงาน

รัก มีสรรพคุณทางสมุนไพร โดยใช้เปลือก ราก เป็นยารักษาโรคบิด ขับเหงื่อ ยางมีฤทธิ์เป็นยาถ่ายอย่างแรง หรือขับพยาธิ ใช้ภายนอกเป็นยารักษากลากเกลื้อน

(ไม้ในวรรณคดีไทย ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 23 (หน้า 193-221).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 17

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแบบจำแนกประเภท

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบจำแนกประเภทได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญ

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภทได้แก่เรื่อง ว่าว
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่อง ว่าว แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ
4. การเขียนแผนผังความคิด
 - 4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้นโดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 นำว่าว(หรือภาพว่าว)มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับว่าว อาจใช้คำถามนำการสนทนาว่า ใครเคยเล่นว่าว หรือทำว่าวบ้าง , ว่าวทำมาจากอะไร, ใช้เล่นที่ไหน , เล่นเมื่อใด, จะพบได้ในภาคใด

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องว่าว คร่าวๆเพื่อสำรวจดูว่าในเนื้อหากล่าวถึงเรื่องอะไรตรงกับที่สนทนากันหรือไม่

1.3 นักเรียนรวมกลุ่มกันหาคำศัพท์ที่น่าสนใจจากในเรื่อง แล้วเขียนลงในกระดาษที่แจก พร้อมทั้งช่วยกันเขียนคำอ่านและหาความหมายของคำเหล่านั้นด้วย

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท

2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อเรื่องว่าว อย่างละเอียด แล้วช่วยกันหาประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทลงในกระดาษที่แจกให้ตามที่ได้ศึกษาจากใบความรู้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้นโดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

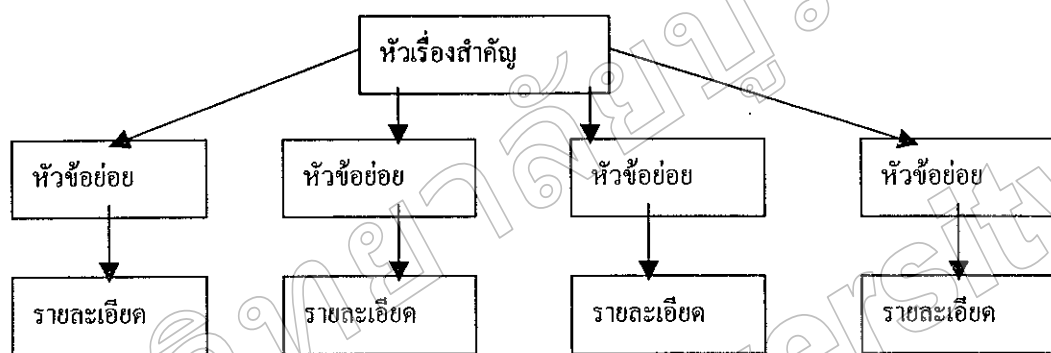
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. ตรวจสอบการหาคำศัพท์
3. ตรวจสอบการสรุปใจความสำคัญ
4. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. บทอ่านเรื่องว่าว
3. ตัวอย่างว่าว หรือภาพว่าว
4. กระดาษเขียนแผนผังความคิด
5. กระดาษเขียนคำศัพท์

ใบความรู้ การเขียนแผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเป็นลักษณะบรรยาย การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ

ว่าว

ว่าวเป็นสิ่งประดิษฐ์เพื่อความบันเทิงที่นิยมเล่นกันเกือบทุกชาติมานานแล้ว ส่วนในประเทศไทยก็เล่นกันในทุกภาค ซึ่งปรากฏตามหลักฐานว่ามีมาแต่สมัยกรุงสุโขทัย

โอกาสที่จะเล่นว่าว ส่วนใหญ่จะเล่นกันในหน้าหนาว ปัจจุบันนิยมเล่นกันทั้งในหน้าหนาว และหน้าร้อน การเล่นว่าวต้องอาศัยกระแสลมเป็นสำคัญ ซึ่งจะเรียกว่า “ลมว่าว”

ว่าว มีหลายประเภท มีความสวยงามแตกต่างกันเช่น ว่าวปักเป้า ว่าวจุฬา ว่าวอีลุ้ม เป็นต้น

(การเล่นของไทย ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 13 (หน้า 161-201).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 18

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มิเนื้อหาแบบจำแนกประเภท

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบจำแนกประเภทได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์ได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้
5. นักเรียนสามารถจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภทได้แก่เรื่อง เครื่องจักสาน
 2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่อง เครื่องจักสาน แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงข้อความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูนำตัวอย่างเครื่องจักสานมาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสนทนาว่าเป็นเครื่องใช้ที่ทำจากวิธีการใด , เหตุใดจึงเรียกว่าการจักสาน , นักเรียนคนใดจักสานเป็น สานอะไรได้บ้าง เราสามารถนำการจักสานมาใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง

1.2 ให้นักเรียนจัดกลุ่มอ่านเรื่องเครื่องจักสาน เพื่อสำรวจดูว่าเนื้อหาตรงกับที่อธิบายกันหรือไม่

1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเลือกคำศัพท์ที่น่าสนใจจากในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านและหาความหมายของคำเหล่านั้น เขียนลงกระดาษที่แจกให้แล้วส่งครู

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท

2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจำแนกใจความหลักและใจความรองในแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทลงในกระดาษที่แจกให้

3.3 ให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันเขียนแผนผังความคิดลงบนกระดานดำ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนพิจารณาแผนผังของกลุ่มตนเองกับแผนผังที่ช่วยกันเขียนบนกระดานดำ

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้

5.3 ให้นักเรียนลอกแผนผังที่ช่วยกันเขียน ลงในกระดาษที่แจกให้แล้วเก็บเข้าแฟ้ม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

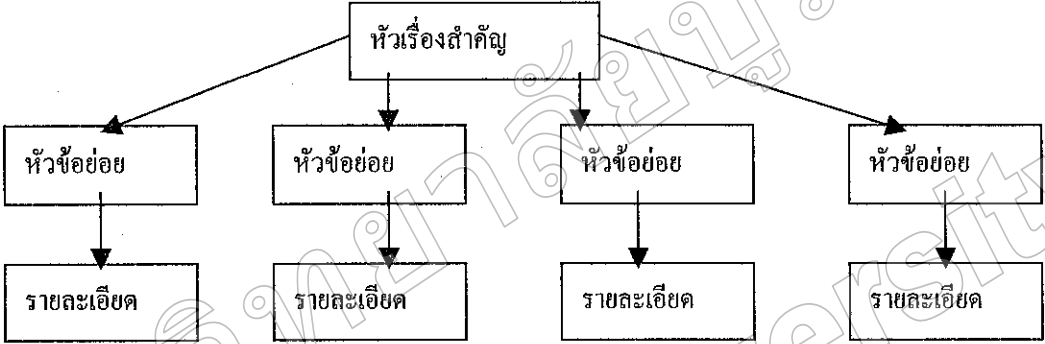
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจสอบคำศัพท์
4. ตรวจสอบการสรุปใจความสำคัญ
5. สังเกตการจำแนกใจความหลักและใจความรอง

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. บทอ่านเรื่องเครื่องจักสาน
3. ตัวอย่างเครื่องจักสาน
4. กระดาษเขียนแผนผังความคิด
5. กระดาษเขียนคำศัพท์

ใบความรู้
การเขียนแผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเป็นลักษณะบรรยาย การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ

เครื่องจักสาน

เด็ก ๆ คงจะรู้จักภาชนะประจำบ้านที่สานด้วยตอก หวาย ซึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ กัน บางชนิดสานเป็นตาห่าง ๆ มีหูหิ้ว เรียกว่า ตะกร้า บางชนิดสานที่บีบหูเป็นเชือกสำหรับหาบด้วยคาน เรียก กระบุง บางชนิดมีขนาดค่อนข้างใหญ่ รูปร่างคล้ายจาน เรียกว่า กระจาด ภาชนะที่ทำขึ้นด้วยการสานให้มีรูปร่างแตกต่างกันไปตามการใช้สอยเหล่านี้ เราเรียกรวม ๆ กันว่า “เครื่องจักสาน”

เครื่องจักสานเป็นเครื่องใช้ของคนไทยที่มีใช้กันทั่วไปแทบทุกครัวเรือนมาตั้งแต่สมัยโบราณ บางคนบอกว่างานจักสานเป็นงานที่เหมาะสมกับคนวัยชราที่เป็นเหมือนไม้ใกล้ฝั่ง เพราะไม่ได้ใช้กำลังมาก เครื่องจักสานนั้น นอกจากจะสานเป็นภาชนะต่าง ๆ แล้ว ยังสานเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอีกมากมายหลายชนิด ได้แก่ สานเป็นเครื่องดัก กุ้ง ปู ปลา ได้แก่ ลอบ ไซ สุ่ม เป็นต้น

เครื่องจักสานสำหรับสวมศีรษะ เช่น กบ หมวก เครื่องจักสานที่ใช้เป็นเครื่องรองนั่ง ปูนอน เช่น เสื่อลำแพน เสื่อกระจูด เครื่องจักสานที่ใช้เกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค ได้แก่ กระชอน กะโล่ ก่องข้าว หวด กระติบ ฟาชี เป็นต้น

วัตถุดิบหรือสิ่งที้นำมาทำเครื่องจักสานของไทยมีหลายชนิดแตกต่างกันไป แล้วแต่ว่าในภาคใดจะมีวัตถุดิบชนิดใดมาก เช่น ไม้ไผ่ ต้นกระจูด และย่านลิเภา เป็นต้น

(เครื่องจักสาน ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 22 (หน้า 63-95). กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 19

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาแบบจำแนกประเภท

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบจำแนกประเภทได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์ได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้
5. นักเรียนสามารถจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
6. นักเรียนสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อหาแบบจำแนกประเภท ได้แก่ เรื่อง ลูกงูกัดทำอย่างไร
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อหาแบบจำแนกประเภท มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้นให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ก็จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้
3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่อง ลูกงูกัดทำอย่างไร แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง รุ่งอรุณ พร้อมกับทำท่าประกอบ

1.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเพลง เช่นทำไมต้องรีบหนีไปให้ไกล รุ่งอรุณอย่างไร รุ่งอรุณอยู่ในบริเวณใด ทำอย่างไรจึงจะป้องกันไม่ให้ผู้เข้ามาทำอันตรายเราได้ ถ้าถูกงูกัดจะทำอย่างไร

1.3 ให้นักเรียนจับคู่ อ่านเรื่อง ถูกงูกัดทำอย่างไร เพื่อสำรวจว่าในส่วนที่อภิปรายตรงกับเนื้อหาในเรื่องหรือไม่

1.4 นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันเลือกคำศัพท์ที่น่าสนใจจากในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่าน และหาความหมายของคำเหล่านั้น เขียนลงกระดาษที่แจกให้แล้วส่งครู

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท

2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจำแนกใจความหลักและใจความรองในแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทลงในกระดาษที่แจกให้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้นโดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนนำแผนผังความคิดของตนเองไปแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบกับผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 นักเรียนช่วยกันบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในบทอ่านนี้

5.3 นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

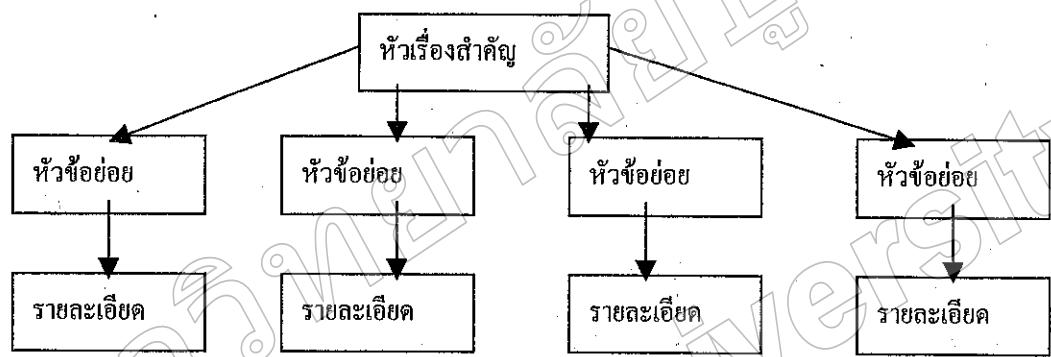
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. ตรวจสอบคำศัพท์
3. ตรวจสอบการสรุปใจความสำคัญ
4. สังเกตการจำแนกใจความหลักและใจความรอง
5. สังเกตการบอกจุดมุ่งหมาย
6. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. บทอ่านเรื่องถูกกักอย่างไร
3. กระดาษเขียนแผนผังความคิด
4. กระดาษเขียนคำศัพท์
5. เพลงงูตงู

ใบความรู้
การเขียนแผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเป็นลักษณะบรรยาย การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ

อุกุกักตกรทำอย่างไร

ง ในประเทศไทยที่พบแล้วมีอยู่ประมาณ 180 ชนิด แต่ที่มีพิษร้ายแรง หรือที่มีพิษอ่อน แต่ก็เป็นอันตราย รวมกันแล้วมีเพียงแค่สัก 57 ชนิดเท่านั้น โดยปกติแล้ว งส่วนใหญ่จะไม่ อ้าปากถ้าตรงหน้าไม่ใช่อาหารและอยากกิน หรือจะกัดเพื่อป้องกันตัว

วิธีจะไม่ให้อูกูกัก ก็คือ อย่าเดินในที่รกและมีดจนมองไม่เห็นสิ่งที่อยู่บนทางเดิน ข้างหน้า และระวังอย่าให้งตกใจจนต้องกัดป้องกันตัว

ถ้าอุกูกักสิ่งที่จะต้องทำ คือ รีบไปหาหมอให้เร็วที่สุด และระหว่างนั้นหากทำได้ ก็พยายาม ให้อวัยวะที่ถูกกัดอยู่ต่ำกว่าส่วนอื่นของร่างกาย

สิ่งที่ไม่ควรทำ คืออย่าให้คนที่ถูกกัดดื่มแอลกอฮอล์ อย่าเขย่าวัว หรือให้เดินเพราะจะทำให้หัวใจเต้นแรง เลือดไหลแรงพิษไปสู่หัวใจเร็วขึ้น อย่าพยายามใช้สมุนไพรที่เขาถือกันว่าแก้พิษงูได้ เพราะการแก้พิษงูได้ร้อยเปอร์เซ็นต์คือเซรุ่มเท่านั้น

(ชีวจิต. (2544, 1 เมษายน). อุกูกักทำอย่างไร. ชิวจิต, 3, 10.)

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 20

สาระภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านเรื่องที่มึเนื้อหาแบบจำแนกประเภท

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การทำแผนผังความคิดหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดหลัก และจับประเด็นสำคัญได้ อีกทั้งยังช่วยให้จำเนื้อหาของเรื่องแบบจำแนกประเภทได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์ได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้
5. นักเรียนสามารถจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
6. นักเรียนสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ เป็นบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภทได้แก่เรื่อง
ยาบ้า
2. การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท มีหลักในการอ่านให้เข้าใจดังนี้
 - 2.1 อ่านเรื่องเพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 จับประเด็นสำคัญของข้อความ ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำหรือข้อความที่กล่าวซ้ำที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้นๆ เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้ว ก็จะสามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
 - 2.3 จับประเด็นสำคัญของข้อความให้ได้ทุกย่อหน้า
 - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่างๆ ที่เรียงต่อกันนั้น ให้เรียงตามลำดับที่จะจับเค้าโครงเรื่องได้ ทำให้เข้าใจในเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้

3. การอ่านจับประเด็นสำคัญโดยอ่านเรื่อง ยาบ้า แล้วหาคำหลักหรือวลีที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่องกับคำหรือวลีที่เป็นความคิดรอง อันเป็นส่วนประกอบของคำหลักหรือความคิดสำคัญนั้น แล้วนำมาเขียนเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อม เป็นข้อความที่ได้ใจความ

4. การเขียนแผนผังความคิด

4.1 เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วพยายามหาคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก

4.2 เขียนคำหลัก หรือเหตุการณ์หลัก เหล่านั้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความให้เหมาะสม

4.3 วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือข้อความหลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

4.4 นำคำหลักมาผูกเข้าด้วยกันแล้วเขียนเป็นใจความสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างพื้นฐานการอ่าน (10 นาที)

1.1 ครูนำภาพข่าวอาชญากรรมที่เกิดจากการเมายาบ้า มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันอภิปรายจากภาพข่าวว่า เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดจากอะไร นักเรียนเคยเห็นภาพแบบนี้หรือไม่ เหตุใดคนร้ายจึงทำเช่นนั้น การเสพยาประเภทใดที่จะทำให้คนสามารถทำเช่นนั้นได้ ยาเสพติดใช้วิธีการเสพอย่างไรบ้าง ยานี้มีลักษณะอย่างไร ออกฤทธิ์อย่างไร คนที่เสพจะมีอาการอย่างไร

1.2 ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ยาบ้า เพื่อสำรวจว่าในส่วนที่อภิปรายตรงกับเนื้อหาในเรื่องหรือไม่

1.3 นักเรียนเลือกคำศัพท์ที่น่าสนใจจากในเรื่อง แล้วเขียนคำอ่านและหาความหมายของคำเหล่านั้น เขียนลงกระดาษที่แจกให้แล้วส่งครู

ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้ (10 นาที)

2.1 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อความแบบจำแนกประเภท

2.2 ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง ยาบ้า แล้วจำแนกใจความหลักและใจความรองในแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกปฏิบัติ (20 นาที)

3.1 ให้นักเรียนนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงตามลำดับความสำคัญ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทลงในกระดาษแผ่นใหญ่ที่แจกให้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการเรียนรู้ (10 นาที)

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบแผนผังที่เขียนขึ้น โดยเทียบกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.2 ให้นักเรียนนำแผนผังของตนเองไปแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบกับของเพื่อน

ขั้นที่ 5 สรุปการเรียนรู้ (10 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น

5.2 ให้นักเรียนบอกจุดมุ่งหมายในบทอ่าน

5.3 ให้นักเรียนบอกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้

5.4 ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

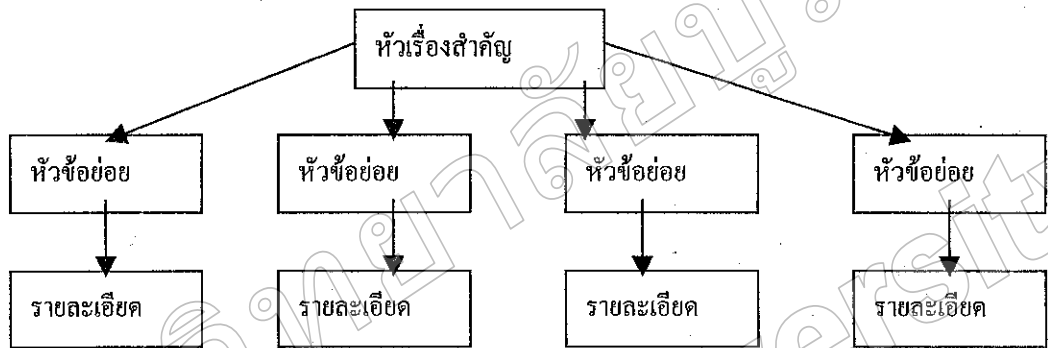
1. ตรวจสอบการเขียนแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. ตรวจสอบคำศัพท์
3. ตรวจสอบการสรุปใจความสำคัญ
4. สังเกตการจำแนกใจความหลักและใจความรอง
5. สังเกตการบอกจุดมุ่งหมาย
6. สังเกตการตอบคำถาม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภท
2. บทอ่านเรื่องยาบ้า
3. ภาพคนเมายาบ้า
4. กระดาษเขียนคำศัพท์
5. กระดาษเขียนแผนผังความคิด

ใบความรู้ การเขียนแผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเป็นลักษณะบรรยาย การทำความเข้าใจสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

ทั้งนี้ นักเรียนอาจเขียนแผนผังในแบบอื่นได้ตามความเข้าใจ ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับบทอ่านนั้นๆ

ยาบ้า

ยาบ้า จัดเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภทหนึ่ง ซึ่งมี ผลกระทบอันตราย และก่อให้เกิดปัญหาที่ต้องได้รับการควบคุมดูแลแก้ไขอย่างมาก มีหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นผง หรือ แคปซูล ที่เป็นเม็ดมักมีหลายสี เช่น สีส้ม สีน้ำตาล ฯลฯ

การเสพยาบ้ามีหลายลักษณะ เช่น การกินเป็นเม็ด ผสมอาหารเครื่องดื่ม การสูบ หรือการฉีด

ยาบ้ามีฤทธิ์กระตุ้นประสาททำให้สมองตื่นตัว ไม่เกิดอาการง่วงนอน แพทย์จึงใช้ยานี้เพื่อรักษาโรคง่วงหลับและอาการซึมเศร้าจากโรคจิตประสาท

ยาบ้ายังทำให้หลอดเลือดตีบเล็กลง หัวใจเต้นเร็วขึ้น ความดันเลือดสูง มือสั่น ใจสั่น เหงื่อออกมาก ปากแห้ง เบื่ออาหาร แต่ถ้ายาเสพติดแล้วมักพบว่ามีอาการเวียนศีรษะ นอนไม่หลับตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง ประสาทหลอน คลื่นไส้อาเจียน ปวดท้องอย่างรุนแรง และเสียชีวิตเนื่องจากหลอดเลือดในสมองแตกหรือหัวใจวาย

(สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. ยา และสิ่งเสพติดให้โทษ. (2543). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.)

ภาคผนวก ค

1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย X ทับลงบนตัวอักษรหน้าข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ เวลา 60 นาที

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ i-4

เรื่องอ้วน น่าเชื่อว่าเกิดขึ้นจากลืมนกินไปบางมื้อ พอหิวเข้าก็เลยกินจุบจิบ จึงทำให้อ้วน แต่สำหรับคนที่ไม่ได้กินอาหารเช้านั้น พบว่า นอกจากจะมีผลกระทบต่อร่างกายแล้วยังมีผลไปถึงระบบสมองด้วย

แพทย์บอกว่าในขณะที่คนนอนหลับนั้น ร่างกายไม่ได้รับอาหาร เมื่อลืมนกินขึ้นมา สิ่งแรกที่ร่างกายต้องการก็คืออาหาร การกินอาหารเช้าจะช่วยให้สมองมีสมาธิมากกว่า โดยเฉพาะเด็กนักเรียนพบว่า เด็กที่กินอาหารเช้าจะมีสมาธิในการเรียนมากกว่าเด็กที่ไม่ได้กินอาหารมื้อเช้า (อคมือเช้า...อันตราย. (2544, กุมภาพันธ์). ชีวิตดี 3, 9.)

1. ถ้านักเรียนไม่ได้รับประทานอาหารเช้าทุกวันจะมีผลอย่างไร
 - ก. สมองไม่ดี
 - ข. ทำให้ผอม
 - ค. เจ็บป่วยบ่อย
 - ง. ทำให้ง่วงนอน
2. ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร
 - ก. เสนอแนะวิธีลดความอ้วน
 - ข. อธิบายสาเหตุของความอ้วน
 - ค. ให้ความรู้ว่าอาหารทุกมื้อสำคัญเท่ากัน
 - ง. อธิบายความสำคัญของการรับประทานอาหารเช้า
3. การรับประทานอาหารเช้าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อใครมากที่สุด
 - ก. ครู
 - ข. แพทย์
 - ค. นักเรียน
 - ง. คนที่อ้วน

4. ข้อความใดถูกต้อง

- ก. การรับประทานอาหารเช้าช่วยให้นักเรียนมีสมาธิดีขึ้น
- ข. ถ้านักเรียนต้องการลดความอ้วนควรอดอาหารเช้า
- ค. การนอนหลับจะทำให้หิวบ่อย
- ง. อาหารเช้าเป็นมื้อที่สำคัญที่สุด

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-8

โรคติดเชื้อทางเดินอาหาร พบได้บ่อยมาก สาเหตุเป็นเพราะเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นเชื้อโรคต่างๆสามารถเจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะเชื้อแบคทีเรียในอาหาร เมื่อรับประทานเข้าไปจะเกิดอาการท้องเดิน ถ่ายอุจจาระอย่างแรง อาเจียน เหตุเพราะอาหารที่ถูกรับประทานอย่างสุกๆดิบๆ อาหารไม่สะอาด หรืออาหารที่ตั้งทิ้งไว้นานแล้ว

วิธีที่จะป้องกันตัวเองคือ รับประทานเฉพาะอาหารที่สุกใหม่เนื่องจากความร้อนจะกำจัดแบคทีเรียได้ ถ้ารับประทานไม่หมดในคราวเดียว ควรเก็บเข้าตู้เย็น จะช่วยให้แบคทีเรียแบ่งตัวได้ช้าลงถ้าจะดื่มน้ำแข็งควรเลือกเฉพาะน้ำแข็งสำหรับรับประทาน ส่วนน้ำแข็งเป็นก้อนที่ใช้สำหรับแช่อาหารไม่สะอาด เด็กๆกินเข้าไปแล้วทำให้ท้องเดิน

(โรคที่มากับหน้าร้อน. (2543, มีนาคม). ชีวจิต 2, 32.)

5. โรคติดเชื้อทางเดินอาหารเกิดจากเชื้ออะไร

- ก. ไวรัส
- ข. เชื้อรา
- ค. แบคทีเรีย
- ง. เชื้อราและเชื้อไวรัส

6. การกระทำใดจะเป็นสาเหตุให้เกิดโรคติดเชื้อทางเดินอาหาร

- ก. ดื่มน้ำจากบ่อบาดาล
- ข. รับประทานลาบที่ไม่สุกมาก
- ค. นำอาหารที่ทำตอนเช้ามาอุ่นรับประทานในตอนเย็น
- ง. นำเนื้อสัตว์แช่เย็นตั้งแต่อาทิตย์ก่อนมาประกอบอาหาร

7. วิธีใดต่อไปนี้ที่สามารถป้องกันโรคทางเดินอาหารได้

- ก. รับประทานแต่อาหารทะเลเท่านั้น
- ข. รับประทานอาหารที่สุกใหม่ๆ
- ค. ดื่มน้ำแช่เย็นแทนน้ำธรรมดา
- ง. ไม่เข้าใกล้คนเป็นโรคนี

8. อะไรคือจุดมุ่งหมายสำคัญของข้อความนี้

- ก. บอกชื่อเชื้อโรคที่ทำให้เกิดโรคติดเชื้อทางเดินอาหาร
- ข. บอกสาเหตุและการป้องกันโรคติดเชื้อทางเดินอาหาร
- ค. แนะนำการเลือกใช้น้ำแข็งอย่างปลอดภัย
- ง. แนะนำวิธีประกอบอาหารที่ถูกต้อง

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-11

วิธีแก้ไขเมื่อมีสิ่งแปลกปลอมเข้าหู ทำได้ไม่ยาก ให้เอียงศีรษะ หยดน้ำเข้าไปในหูจนเต็มเพื่อให้วัตถุหรือแมลงไหลออกมากับน้ำ หากน้ำเข้าหู ให้หยดน้ำเข้าไปในหูจนเต็ม แล้วดึงใบหูไปข้างหลัง หรือกดคางหน้าหู เพื่อให้ น้ำที่ใส่ไปพร้อมกับน้ำที่ค้างอยู่แล้วตะแคงหู น้ำจะไหลออกมา ทำครั้งเดียวไม่เห็นผลอาจต้องลองซ้ำอีกครั้ง แต่ถ้าไม่ได้การ ควรไปพบแพทย์เพื่อใช้เครื่องมือเฉพาะทางแก้ปัญหาให้คุณ
(จัดการกับสิ่งแปลกปลอมเข้าหู. (2543, มีนาคม). ชีวจิต 2, 8)

9. ถ้าแมลงเข้าหู นักเรียนควรทำอะไร

- ก. ให้เพื่อนเป่าลมเข้าไปในหู
- ข. ใช้ไม้แคะหูแคะออก
- ค. ใช้ไม้พันสำลีปั่นหู
- ง. ใช้น้ำหยอดหู

10. วิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดเมื่อนักเรียนทราบว่าหูนักเรียนมีปัญหา

- ก. ให้ผู้ปกครองใช้ไม้แคะออก
- ข. เอน้ำหยอดหู
- ค. ใช้น้ำหยอดหู
- ง. ไปพบแพทย์

11. ถ้าพบว่าเพื่อนปวดหู นักเรียนควรทำอะไร

- ก. พาไปหาครู
- ข. ช่วยใส่ยาหยอดหูให้
- ค. เอน้ำหยอดหูให้เพื่อน
- ง. เอาขี้ผึ้งอุดหูให้เพื่อนกิน

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12-13

ปลวกมีลักษณะคล้ายมด แต่ไม่มีเอวเหมือนมด ฉลาดและขยันกว่ามด สังคมของปลวก รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน ได้แก่ ปลวกทหารทำหน้าที่ป้องกันศัตรู เมื่อมีภัย ก็จะส่งสัญญาณบอกให้ปลวกอื่นๆ รู้จะได้วิ่งหลบภัยหรือช่วยกันต่อสู้ ปลวกงานมีหน้าที่หาอาหารและสร้างที่อยู่อาศัยมีทั้งตัวผู้และตัวเมีย ปลวกนางพญา ไม่ต้องทำงานใดๆ มีหน้าที่ออกไข่อย่างเดียว ที่ปลวกมีชีวิตอยู่ได้จนถึงปัจจุบันนี้เพราะปลวกรวมกันเป็นสังคมใหญ่และขยันช่วยกันทำงานนั่นเอง

(ข้อประยงค์. (2540). *ปลวกรักงาน*. กรุงเทพฯ: ตะวันส่อง.

12. จากข้อความกล่าวถึงปลวกกี่ชนิดอะไรบ้าง

- ก. 2 ชนิด คือ ปลวกทหาร และปลวกตัวผู้
- ข. 2 ชนิด คือ ปลวกทหาร และปลวกงาน
- ค. 3 ชนิด คือ ปลวกทหาร ปลวกตัวเมีย และปลวกงาน
- ง. 3 ชนิด คือ ปลวกทหาร ปลวกงาน และปลวกนางพญา

13. ลักษณะนิสัยที่ดีของปลวกที่นักเรียนควรเอาอย่างคืออะไร

- ก. อยู่แต่ในที่ของตนเอง
- ข. วิ่งหลบภัยได้อย่างรวดเร็ว
- ค. มีความสามัคคี ช่วยกันทำงาน
- ง. คนเป็นหัวหน้าไม่ต้องทำงานใดๆ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14- 17

มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติอยู่มาก เราได้เห็นพฤติกรรมที่แฝงมากับความเชื่อโบราณที่เกี่ยวกับป่าอย่างสำคัญเหมือนกัน ต้นไม้ในป่าเราถือว่าเป็นรุกขเทวดาอยู่ประจำ เรากลัวพวกเจ้าป่ากลัวพวกรุกขเทวดาเหล่านี้ ไม่กล้าไปตัดไปทำลายไม้ใหญ่ๆ เพราะกลัวท่านจะลงโทษ แม้แต่ตอนที่มีการสร้างทางในดงพญาเย็นสมัยก่อน ก็ยังมีเรื่องเล่าต่อกันมาว่า ต้นไม้ใหญ่บางต้นแรงมาก มีเจ้าป่าอยู่ ใครไปตัดไปทำลายก็เกิดภัยพิบัติมากมายต้องมีการเซ่นสรวงบอกกล่าว ความเชื่อเหล่านี้ก็มีกันมาตลอด อย่างในปัจจุบันนี้เวลาจะให้ชาวบ้านไม่ตัดต้นไม้ บางท่านก็ใช้วิธีเอาจีวรไปผูกไว้ที่ต้นไม้ต้นนั้น

(ธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต). (2543). *คนไทยกับป่า*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.)

14. นักเรียนคิดว่ามนุษย์มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติอย่างไร

- ก. ในป่ามีเห็ดเหาที่มนุษย์นับถือ
- ข. ธรรมชาติมักก่อภัยพิบัติกับมนุษย์เสมอ
- ค. มนุษย์ต้องอาศัยธรรมชาติในการดำรงชีวิต
- ง. มนุษย์จะต้องเช่นสรรพเทพเจ้าในธรรมชาติเสมอ

15. ต้นไม้ใหญ่บางต้น**แรงมาก** มีเจ้าป่าอยู่ คำที่ขีดเส้นใต้ น่าจะหมายถึงอย่างไร

- ก. ต้นใหญ่มาก
- ข. มีเร็วแรงมาก
- ค. มีอิทธิฤทธิ์มาก
- ง. ต้องใช้กำลังมากในการตัด

16. คำว่า เจ้าป่า ในข้อความนี้น่าจะหมายถึงอะไร

- ก. เสือ
- ข. สิงโต
- ค. มนุษย์
- ง. รุกขเทวดา

17. การเอาจิ๋วไปผูกไว้ที่ต้นไม้ น่าจะมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. บอกให้รู้ว่าเป็นต้นไม้ของพระไม่ควรไปยุ่ง
- ข. เป็นสิ่งเตือนว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ไม่ควรตัด
- ค. บอกให้รู้ว่าเป็นต้นไม้วิเศษที่ควรเคารพ
- ง. เป็นสัญลักษณ์ห้ามตัดต้นไม้

คำชี้แจง อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18-20

วันหนึ่ง แม่เสือพาลูกเสือออกหากิน แม่เสือเห็นกระต่ายสองตัวจึงรีบบอกให้ลูกเสือไปจับให้ได้ ลูกเสือจึงกระโจนไล่ในที่สุดก็จับกระต่ายได้ตัวหนึ่ง ขณะนั้นเองแม่เสือหันไปเห็นกวางตัวหนึ่ง จึงรีบบอกลูกเสือว่ากระต่ายเนื้อไม่อร่อยสู้เนื้อกวางไม่ได้ แล้วชวนลูกเสือไล่กวาดกวางไปทันที แต่ก็ไม่สามารไล่ตามกวางทัน ในที่สุดจึงร้องบอกลูกเสือว่าเนื้อกวางตัวนี้คงไม่อร่อย กลับไปกินเนื้อกระต่ายดีกว่า แต่เมื่อเดินย้อนกลับมาที่ซึ่งปล่อยกระต่ายไว้ ก็ต้องผิดหวัง เพราะบริเวณนั้นมีแต่ความว่างเปล่าไม่มีแม้แต่เงาของกระต่ายป่าเสียแล้ว

(เกริก ชื่นพันธ์ .(2531). ความโลภของแม่เสือ. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.)

18. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. โลกมาก ลาภหาย
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ง. น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า

19. ทำไมในครั้งแรกแม่เสือจึงบอกว่าเนื้อกระต่ายไม่อร่อย

- ก. เพราะต้องการจับกวางที่ตัวใหญ่กว่าแทน
- ข. เพราะกระต่ายขนยาวเกินไป
- ค. เพราะกระต่ายมีเพียงตัวเดียว
- ง. เพราะกระต่ายตัวเล็ก

20. เพราะเหตุใดแม่เสือจึงต้องกลับมาหากระต่ายอีกครั้ง

- ก. เพราะกระต่ายมีกระดูกน้อยกว่า
- ข. เพราะไม่สามารถจับกวางได้
- ค. เพราะกระต่ายตัวเล็กเนื้อนุ่ม
- ง. เพราะกวางมีเขาใหญ่เกะกะ

คำชี้แจง อ่านนิทานต่อไปนี้นำแล้วตอบคำถามข้อ 21-24

“เกาะสงบสุข” เป็นที่อยู่อาศัยของลิงฝูงหนึ่ง ซึ่งเคารพกฎหมายมีความขยันขันแข็งและไม่นิยมอบายมุขทุกชนิด แต่ยังมีลิงหูกวางตัวหนึ่งประพฤติดื้อ ด้วยการหมกมุ่นกับอบายมุข ไม่ทำงานทำการ ชอบเล่นการพนัน สูบบุหรี่ ดื่มสุรา และชักชวนลิงตัวอื่นทำชั่วด้วย ลิงทั้งหลาย จึงลงโทษมันด้วยการจับมันปล่อยลอยแพไป

แพลอยไปถึง“เกาะอบายมุข” ลิงหูกวางก็ตั้งใจคิดว่าต่อไปมันคงจะมั่วสุมกับอบายมุขได้อย่างเต็มที่ แต่แล้วมันก็ถูกฝูงลิงขึ้นมาทำร้ายและถูกลิงคิดยาเสพติดเอามิดใจ ให้ถอดเสื้อผ้าเพื่อเอาไปขาย ลิงหูกวางรีบหนีไปขึ้นแพลอยออกไป ในที่สุดลิงหูกวางก็กลับมาที่เกาะสงบสุขได้ ดังนั้นมันจึงยืนยันปฏิบัติตนเป็นคนดี ไม่หมกมุ่นอบายมุข จึงทำให้พลเมืองลิงบนเกาะทุกตัวต่างก็ให้อภัย และใช้ชีวิตอย่างสงบสุขอีกครั้งหนึ่ง

(น้ำพรม พินิจวรรณศิลป์.(2538). เกาะอบายมุข. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.)

21. ข้อคิดของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

- ก. การไม่ยุ่งกับอบายมุขจะทำให้มีชีวิตอย่างสงบสุข
- ข. การทำผิดกฎหมายทำให้ชีวิตสนุกสนานตื่นเต้น
- ค. การไม่เคารพกฎหมายจะถูกปล่อยแพ
- ง. การถูกทำโทษจะทำให้เป็นคนดีได้

22. นักเรียนคิดว่ากระทำความผิดของใครจัดเป็นอบายมุข

- ก. แดงชอบเล่นทายปัญหากับเพื่อน
- ข. เค้นชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์
- ค. ดวงชอบเล่นพนันบอล
- ง. ดำไม่ชอบทำการบ้าน

23. จากเรื่องนี้เราควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะมีชีวิตที่เป็นสุข

- ก. ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทุกชนิด
- ข. รู้จักหลบหลีกเหตุการณ์อันตราย
- ค. ไม่เชื่อฟังคำตักเตือนของผู้อื่น
- ง. ทำในสิ่งที่ตนเองชอบ

24. ถ้านักเรียนหมกมุ่นกับอบายมุข จะมีผลอย่างไร

- ก. ไม่มีเพื่อน
- ข. ต้องย้ายที่อยู่
- ค. มีหนี้สินมาก
- ง. ไม่มีความสุขในชีวิต

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25- 27

โรคพิษสุนัขบ้าเกิดจากเชื้อไวรัส นอกจากสุนัขแล้ว สัตว์เลี้ยงอื่นๆก็มีสิทธิ์รับเชื้อและเป็นโรคนี้ได้ โดยเชื้อจะถ่ายทอดผ่านทางน้ำลายของสัตว์ที่ป่วยเป็นโรคนี้

วิธีป้องกันโรคนี้ที่คุณควรทำมีอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรก ต้องนำสัตว์เลี้ยงไปให้สัตวแพทย์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ประการที่สอง ต้องระวังตัวไม่ให้เข้าไปใกล้สัตว์ที่ป่วย และอย่าให้สัตว์เลียมือหรือตามร่างกาย ประการที่สาม ถ้าถูกสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดหรือสงสัยว่าจะติดเชื้อ ต้องรีบไปหาแพทย์ทันที อย่าประมาท

(โรคอันตราย. (2543). ชีวิต. 2, 22.)

25. ข้อความใดไม่ถูกต้อง

- ก. เชื้อโรคจะถ่ายทอดผ่านทางน้ำลายของสัตว์
- ข. โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- ค. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดในสุนัขเท่านั้น
- ง. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดจากเชื้อไวรัส

26. โรคพิษสุนัขบ้าสามารถป้องกันได้อย่างไร

- ก. นำสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีน
- ข. ไม่ควรเลี้ยงสุนัขไว้ในบ้าน
- ค. เมื่อถูกสุนัขกัดให้รีบกำจัดสุนัขตัวนั้นเสีย
- ง. ทำความสะอาดภาชนะใส่อาหารของสัตว์เลี้ยงทุกวัน

27. บทความนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้เลี้ยงสุนัข
- ข. ประชาชนทุกคน
- ค. คนชอบกินเนื้อสุนัข
- ง. เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28-30

สังคมไทย เมื่อแต่งงานแล้ว หนุ่มสาวจะอาศัยอยู่กับพ่อแม่ของฝ่ายหญิงสักระยะหนึ่ง ต่อเมื่อลูกสาวคนที่สองแต่งงาน ลูกสาวคนโตและลูกเขยจะย้ายออกไป ซึ่งอาจจะ “ออกเรือน” ไปสร้างบ้านใหม่อีกหลังต่างหากแต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน

กลุ่มครอบครัวเครือญาติมักจะมีบทบาทช่วยเหลือพึ่งพากัน การ “เอาแรง” ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนแรงงานในการดำเนินา เกี่ยวข้าว มักกระทำกันระหว่างครอบครัวของพี่น้อง (ครอบครัวไทย ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 22 . (2540). กรุงเทพฯ: หอรัษฎากรพิพัฒน์)

28. จากบทความนี้คำว่า “ออกเรือน” น่าจะหมายถึงอะไร

- ก. แต่งงาน
- ข. หมั้นหมาย
- ค. ต่อเติมบ้านออกไป
- ง. แยกบ้านไปอยู่ต่างหาก

เฉลยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

1. ก
2. ง
3. ค
4. ก
5. ค
6. ข
7. ข
8. ข
9. ง
10. ง
11. ก
12. ง
13. ค
14. ก
15. ค
16. ง
17. ข
18. ก
19. ก
20. ข
21. ก
22. ค
23. ก
24. ง
25. ค
26. ก
27. ข
28. ง
29. ง
30. ค

ตารางที่ 6 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แผนผัง
ความคิดกับการสอนแบบปกติ

ข้อที่	P	D	ข้อที่	P	D
1	.63	.39	16	.48	.46
2	.68	.43	17	.41	.54
3	.68	.50	18	.64	.50
4	.55	.25	19	.54	.43
5	.79	.43	20	.61	.50
6	.48	.25	21	.50	.43
7	.59	.61	22	.66	.68
8	.29	.29	23	.75	.50
9	.84	.25	24	.63	.54
10	.79	.21	25	.46	.29
11	.82	.21	26	.71	.50
12	.79	.36	27	.52	.46
13	.77	.25	28	.57	.79
14	.70	.54	29	.32	.29
15	.34	.32	30	.59	.61

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .83

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 215)

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right] \\
 &= \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{6.4312}{33.40} \right] \\
 &= 1.03 [1 - 0.19] \\
 r_{tt} &= .83
 \end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .83

ตารางที่ 7 แสดงสัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อสอบนั้นถูก (p) กับสัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อนั้นผิด (q)

ข้อ	p	q	pq	ข้อ	p	q	pq
1	.58	.42	.2436	16	.52	.48	.2496
2	.64	.36	.2304	17	.40	.60	.2400
3	.68	.32	.2176	18	.65	.35	.2275
4	.49	.51	.2499	19	.55	.45	.2475
5	.76	.24	.1824	20	.67	.33	.2211
6	.54	.46	.2484	21	.50	.50	.2500
7	.68	.32	.2176	22	.60	.40	.2400
8	.29	.71	.2059	23	.69	.31	.2139
9	.88	.12	.1056	24	.67	.33	.2211
10	.82	.18	.1476	25	.45	.55	.2475
11	.76	.24	.1824	26	.75	.25	.1875
12	.82	.18	.1476	27	.48	.52	.2496
13	.80	.20	.1600	28	.60	.40	.2400
14	.73	.27	.1971	29	.31	.69	.2139
15	.29	.71	.2059	30	.60	.40	.2400
				$\Sigma pq = 6.4312$			

ตารางที่ 8 แสดงผลการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้แผนผังความคิดกับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	10	20	1	17	15
2	22	25	2	22	26
3	20	18	3	16	15
4	15	19	4	23	24
5	19	21	5	13	12
6	21	22	6	13	14
7	27	28	7	26	27
8	23	26	8	17	23
9	6	11	9	24	25
10	24	26	10	16	15
11	28	27	11	9	10
12	11	16	12	13	20
13	23	28	13	21	24
14	10	17	14	23	22
15	22	25	15	20	23
16	21	19	16	21	23
17	18	22	17	12	15
18	15	18	18	19	22
19	12	16	19	18	19
20	11	23	20	13	17
21	20	21	21	16	18
22	21	18	22	14	16
23	16	20	23	21	24
24	14	17	24	11	16
25	11	15	25	9	14

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
26	17	20	26	21	20
27	16	15	27	21	23
28	12	16	28	18	22
29	14	15	29	21	20
30	24	26	30	17	19
31	23	24	31	22	24
32	16	19	32	13	18
33	25	23	33	15	18
34	20	24	34	11	14
35	14	18	35	21	24
36	10	15	36	22	23
37	13	16	37	21	24
38	15	14	38	24	23
39	9	15	39	20	21
40	14	20	40	22	21
$\sum X_1 = 682$		$\sum X_1 = 798$	$\sum X_2 = 716$		$\sum X_2 = 793$
$\overline{X}_1 = 17.05$		$\overline{X}_1 = 19.95$	$\overline{X}_2 = 17.90$		$\overline{X}_2 = 19.83$

การคำนวณค่า t เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้แผนผัง

ความคิด

จากสูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \\
 &= \frac{116}{\sqrt{\frac{40 \times 706 - (116)^2}{39}}} \\
 &= \frac{116}{\sqrt{\frac{14784}{39}}} \\
 &= \frac{116}{19.4699} \\
 &= 5.9579
 \end{aligned}$$

ค่า t จากตาราง $df = 39$, $.05$, มีค่า 1.690

ค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.9579 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังความคิดมีผลสัมฤทธิ์ มีความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การคำนวณค่า t เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

จากสูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \\
 &= \frac{77}{\sqrt{\frac{40 \times 333 - (77)^2}{39}}} \\
 &= \frac{77}{\sqrt{\frac{7381}{39}}} \\
 &= \frac{77}{13.7570} \\
 &= 5.5971
 \end{aligned}$$

ค่า t จากตาราง $df = 39$, $.05$, มีค่า 1.690

ค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.5971 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ ความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การคำนวณค่า t เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังความคิดกับวิธีสอนแบบปกติ

จากสูตร

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ

$$\overline{X}_1 = 19.95$$

$$\overline{X}_2 = 19.83$$

$$n_1 = 40$$

$$n_2 = 40$$

$$s_1^2 = 18.9205$$

$$s_2^2 = 17.9429$$

$$t = \frac{19.95 - 19.83}{\sqrt{\frac{(40 - 1)18.9205 + (40 - 1)17.9429}{40 + 40 - 2} \left[\frac{1}{40} + \frac{1}{40} \right]}}$$

$$= \frac{0.125}{0.922}$$

$$= 0.1356$$

ค่า t จากตาราง $df = 78, .05$, มีค่า 1.667

ค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.1356 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองไม่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05